This Question Paper contains 12 printed pages.

Seat No.: | | | | | | | |

Sl. No. : 100384

216(GE)

(March, 2022)

Time : 3 Hours] ***[Maximum Marks : 100***

સૂચનાઓ :

1) **આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 6 વિભાગ અને 58 પ્રશ્નો છે.**
2) **બધાજ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.**
3) **પ્રશ્નની સૂચના પ્રમાણે જ જવાબ લખવા.**
4) **પ્રશ્નની સામે લખેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.**
5) **નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવા.**

વિભાગ - A

■ **નીચે આપેલા 1 થી 15 સુધીના હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ (A, B, C) પસંદ કરીને જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે.** **[15]**

1) 'શિક્ષક' કયા ક્ષેત્રનો વ્યવસાય છે ?

(A) પ્રથમ (B) દ્વિતીય

(C) તૃતીય

2) પૂર્વ સેવાકાલીન તાલીમને બીજી કઈ તાલીમ કહે છે ?

(A) અભિમુખતા (B) સેવાકાલીન

(C) સેવા પહેલાની

3) 'વ્યવસાયલક્ષી માર્ગદર્શન' એ વ્યવસાયિક સજ્જતા અને સૂઝના વિકાસને અસર કરતું .... પરિબળ છે.

(A) રાષ્ટ્રીય (B) આંતરરાષ્ટ્રીય

(C) પ્રાંતીય

4) રાષ્ટ્રીય બચત યોજના કયા ખાતાની બચત અને રોકાણ યોજના છે ?

(A) બેંક (B) LIC

(C) પોસ્ટ ઓફીસ

5) કઈ યોજના મુજબ 45 દિવસથી માંડી 10 વર્ષ સુધીની મુદત માટે રોકાણ કરી શકાય છે ?

(A) રિકરીંગ ખાતું (B) બાંધી મુદત થાપણ

(C) કેશ ક્રેડીટ

6) ગ્રાહક સુરક્ષા મંડળી કેવા પ્રકારની સલાહ સંસ્થા છે ?

(A) આર્થિક (B) કૌટુંબિક

(C) સામાજિક

7) આર્થિક સલાહ આપતી એક સંસ્થા ....

(A) શાળા (B) બેંક

(C) મિત્રો

8) વિશ્વની સૌથી વધુ વસ્તી ધરાવતા દેશોમાં ભારત કયું સ્થાન ધરાવે છે ?

(A) પ્રથમ (B) તૃતીય

(C) દ્વિતીય

9) ભારતમાં પ્રાથમિક ક્ષેત્રમાં કામ કરતી સ્ત્રીઓ કેટલા ટકા છે ?

(A) 40% (B) 50%

(C) 30%

10) 'રેડીયો' એ વિજ્ઞાપનનું કયા પ્રકારનું માધ્યમ છે ?

(A) શ્રાવ્ય (B) દશ્ય

(C) દશ્ય-શ્રાવ્ય

11) વિજ્ઞાપનના વિવિધ પ્રયોગો - રીતોને શું કહેવાય છે ?

(A) પ્રયુક્તિઓ (B) વિજ્ઞાપન

(C) પદ્ધતિઓ

12) સહકારી મંડળી રચવા ઓછામાં ઓછા કેટલા સભ્યો હોવા જોઈએ ?

(A) 15 (B) 25

(C) 10

13) માનવ સર્જિત આપત્તિ .....

(A) ભૂકંપ

(B) વાવાઝોડું

(C) પ્રદૂષણ

14) રોગચાળા દરમ્યાન કેવું પાણી જોઈએ ?

(A) ઉકાળેલું

(B) ગાળેલું

(C) સાદુ

15) વૃક્ષો આપણને કયો વાયુ આપે છે ?

(A) કાર્બન ડાયોકસાઈડ

(B) ઓક્સિજન

(C) કાર્બન મોનોક્સાઈડ

વિભાગ - B

■ **નીચે આપેલા 16 થી 30 સુધીના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.**
દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે. **[15]**

16) સ્ત્રી બેવડી ભૂમિકા એટલે શું ?

17) પ્રાથમિક ક્ષેત્રના વ્યવસાયો કયા કયા છે ?

18) વ્યવસાય એટલે શું ?

19) વ્યવસાયિક સૂઝ એટલે શું ?

20) N.S.C. નું પુરું નામ આપો.

21) જીવન વિમા નિગમ કેવા પ્રકારની સલાહ આપે છે ?

22) કૌટુંબિક અંદાજપત્ર એટલે શું ?

23) SEWA નું પુરું નામ આપો.

24) આર્થિક સલાહ એટલે શું ?

25) બેકારી એટલે શું ?

26) 'ઇમ્મીગ્રેશન' એટલે શું ?

27) વિજ્ઞાપન એટલે શું ?

28) સહકારી પ્રવૃત્તિ એટલે શું ?

29) પ્રદૂષણના પ્રકારો જણાવો.

30) કુદરતી આપત્તિ કોને કહેવાય ?

વિભાગ - C

■ **નીચે આપેલા 31 થી 38 સુધીના ટૂંકા પ્રશ્નોના જવાબ આપો. દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ છે.** **[16]**

31) તાલીમ એટલે શું ?

32) જૂથ તાલીમ એટલે શું ? ઉ.દા. આપો.

33) બચત એટલે શું ?

34) કૌટુંબિક આયોજનના ક્ષેત્રો કયા કયા છે ?

35) સલાહ એટલે શું ?

36) વસ્તી વિસ્ફોટ એટલે શું ?

37) પર્યાવરણ એટલે શું ?

38) વિજ્ઞાપનનો અર્થ આપો.

વિભાગ - D

■ **નીચે આપેલા 39 થી 46 સુધીના પ્રશ્નોના મુદ્દાનુસાર જવાબ આપો. દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ છે. (ગમે તે છ પ્રશ્નોના જવાબ લખો)** **[18]**

39) જુદા જુદા વ્યવસાયોમાં મહિલાઓનું પદાર્પણ ચર્ચો.

40) તાલીમની 'પ્રયત્ન અને ભૂલ' ની પદ્ધતિ સમજાવો.

41) જીવન વિમા યોજનાના ફાયદા જણાવો.

42) બેંકોની બચત અને રોકાણની યોજનાઓ સમજાવો.

43) સહકારી પ્રવૃત્તિના ત્રણ સિદ્ધાંતો સમજાવો.

44) પ્રદૂષણ અટકાવવા કયા કયા પગલાઓ લેવા જોઈએ ?

45) આર્થિક - સામાજિક સલાહ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

46) 'નિરક્ષરતા સમસ્યા' ટૂંકનોંધ લખો.

વિભાગ - E

■ **નીચે આપેલા 47 થી 52 સુધીના વિસ્તૃત પ્રકારના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ છે. (ગમેતે ચાર પ્રશ્નોના જવાબ લખો)** **[16]**

47) વ્યવસાયિક ક્ષેત્રે મહિલાઓના પદાર્પણની 'માનસિક અસરો' સમજાવો.

48) વ્યવસાયમાં તાલીમની અગત્યતાના ચાર કારણો સમજાવો.

49) આર્થિક સલાહની ઉપયોગીતા જણાવો.

50) વસ્તી નિયંત્રણના કોઈ ચાર પરિબળો સમજાવો.

51) વિજ્ઞાપનની નકારાત્મક અસરો વર્ણવો

52) પોસ્ટ ખાતાની કોઈ ચાર યોજનાઓ જણાવો.

વિભાગ - F

■ **નીચે આપેલા 53 થી 58 સુધીના નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ છે. (ગમેતે ચાર પ્રશ્નોના જવાબ લખો)** **[20]**

53) વ્યવસાયિક ક્ષેત્રે મહિલાઓના પદાર્પણ ના પાંચ કારણો ચર્ચો.

54) વિજ્ઞાપનના લક્ષણો સમજાવો.

55) વસ્તી વિસ્ફોટના કારણો સમજાવો.

56) બચત અને રોકાણ યોજનાના ફાયદા સમજાવો.

57) વ્યવસાયિક સજ્જતા અને સૂઝને અસર કરતા આંતરરાષ્ટ્રીય પરિબળો સમજાવો.

58) વિવિધ પ્રકારની સહકારી મંડળીઓ કોઈ પાંચની માહિતી આપો.

◆◆◆

Seat No.: | | | | | | |

Sl. No. :

216 (E)

(March, 2022)

Time : 3 Hours] ***[Maximum Marks : 100***

Instructions :

1) **This question paper contains 6 sections and total 58 questions.**
2) **All questions are compulsory.**
3) **Answer the questions according to instructions.**
4) **Figures at the right side indicate full marks to the questions.**
5) **Start a new section on a new page.**

SECTION - A

■ **The following questions from 1 to 15 are objective type questions. Select and write the correct answer from the options (A, B, C). Each question carries 1 mark :** **[15]**

1) Of which field is the occupation of teacher?
   (A) First (B) Second
   (C) Third

2) What is the other name of pre-service training?
   (A) Aptitude training (B) In-service training
   (C) Before service training

3) What factor of occupational guidance is that which affects the occupational equipment and insight?
   (A) National (B) International
   (C) Regional

4) To which department does the national 'saving' and 'investment' scheme belong?

(A) Bank (B) L.I.C.

(C) Post office

5) According to which investment scheme investment can be done for a period from 45 days to 10 years?

(A) Recurring account (B) Fixed deposit scheme

(C) Cash credit

6) Which kind of advice institute is consumer protection union?

(A) Economic (B) Family based

(C) Social

7) An institution giving economic advice?

(A) Schools (B) Bank

(C) Friends

8) What is the place of India as the most populated countries in the world?

(A) First (B) Third

(C) Second

9) How many percentage of women in India, are working in primary section?

(A) 40% (B) 50%

(C) 30%

10) What type of means of advertisement is 'Radio'?

(A) Audio (B) Visual

(C) Audio-visual

11) What are the different experiments and methods of advertisement called?

(A) Techniques (B) Advertisement

(C) Methods

12) What is the minimum number of members required to form a co-operative society?

(A) 15 (B) 25

(C) 10

13) ____ is a man - made disaster.

(A) Earthquake (B) Tornado

(C) Pollution

14) What kind of water should we drink during epidemics?

(A) Boiled water (B) Strained water

(C) Normal water

15) Which gas do trees exhale for us?

(A) Carbon dioxide (B) Oxygen

(C) Carbon monoxide

SECTION - B

■ **Answer the following questions 16 to 30 in short. Each question carries 1 mark :** **[15]**

16) What do you mean by double role of women?

17) Which are primary level occupation?

18) What is occupation?

19) What does occupational insight mean?

20) Give full name of N.S.C.

21) What type of advice does L.I.C. give?

22) What is family budget?

23) Give full name of 'SEWA'.

24) What is a financial advice?

25) What is unemployment?

26) What is Immigration?

27) What is an advertisement?

28) What does co-operative activity mean?

29) Write types of pollution.

30) What is natural disaster?

SECTION - C

■ **Answer the following questions from 31 to 38 in short. Each question carries 2 marks :** **[16]**

31) What is training?

32) What is group training? Give example.

33) What is saving?

34) Which are family planning sectors?

35) What is advice?

36) What is population explosion?

37) What is the environment?

38) Give a meaning of advertising.

SECTION - D

■ **Following questions from 39 to 46 are short answer type questions. Answer them to the point. (Any 6) Each question carries 3 marks :** **[18]**

39) Discuss for women entry in different occupation.

40) Explain trial and error system of training.

41) State the advantages of life insurance corporation.

42) Explain the saving and investment schemes of banks.

43) Explain any three principles of co-operative activity.

44) Which steps should be taken to control the pollution?

45) Explain the difference between economic and social advice.

46) Write a short note on problem of illiteracy.

SECTION - E

■ **Following questions from 47 to 52 are long answer type questions (Any 4). Each question carries 4 marks :** **[16]**

47) Explain psychological effects of women entry in occupations.

48) Discuss any four reasons showing the importance of training in occupation.

49) Explain the importance of economic advice.

50) Describe any four factors of population control.

51) Explain negative effects of advertisement.

52) Explain any four schemes of postal department.

SECTION - F

- **Following questions from 53 to 58 are essay type (Any 4). Each question carries 5 marks:** **[20]**

53) Discuss any five reasons for women's entry in occupation.

54) Discuss characteristics of advertisement.

55) Explain the reasons of population explosion.

56) Write benefits of savings and investment.

57) Explain international factors affecting occupational equipment and insight.

58) Explain different type of co-operative society - any five.

◆◆◆